

*“Она ва бола
соғлиги-
миллат
соғлиги”*

Маърузачи: Л.К.Абдукадирова

**Соғлом зурриёд – соғлом фарзанд
соғлом авлод.**

И.А.Каримов

❖ **Оила қуриш, она бўлиш, соғлом фарзандни дунёга келтириш, болани хар томонлама соғлом, интеллектуал етук инсон қилиб тарбиялаш – бу улкан бахтдир.**

“Соғлом она ва бола” йили

- ❖ Юртбошимиз “Юксак маънавият – енгилмас куч” асарида “... ёшларимизни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш, ҳаёт абадийлиги, авлодлар давомийлигини таъминлайдиган маънавият қўрғони бўлмиш оилани мустаҳкамлаш бугунги кунда барчамизнинг, наинки асосий вазифамиз, балки инсоний бурчимизга айланишини
- ❖ истардим” деб таъкидлаганлари
- ❖ бежиз эмас.

❖ Бизнинг жамиятимизда аёл кишига бўлган эҳтиром жуда улуғланади. Бежиз эмас, аёллар ҳуқуқларини химоя қилиш мақсадида «Узбекистон Хотин қизлар кумитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора тадбирлар тугрисидаги» Фармони ва Вазирлар маҳкамасининг қатор Қарорлари қабул қилинган. Президент Фармонига биноан Республика хотин-қизлар қўмитаси раисига - Бош вазир ўринбосари, вилоят, шаҳар, туман хотин-қизлар қўмиталари раисларига эса ҳоким ўринбосарлари мақоми берилган.

❖ Президентимиз фармонлари билан кўплаб хотин-қизларнинг юксак унвонларга, орден ва медалларга сазовор бўлаётганлигида ҳам кўриш мумкин. Ёш қизларимизни маънавий савиясини юксалтириш мақсадида юртбошимиз ташаббуси билан таъсис этилган Зулфия мукофоти ҳам мамлакатимиз хотин-қизларининг эзгу интилишларини рўёбга чиқариш борасида яратилаётган кенг имкониятларга яна бир далилилдир. Бу мукофот кўплаб иқтидорли қизларимизни кашф қилиб, уларни янада ташаббускор бўлишга, изланишга ва янги ғоялар яратишга, улкан ютуқларни қўлга киритишга ундайди.

- ❖ Аёлларимиз жамиятимизнинг кўп қисмини ташкил этади, агар статистик маълумотларга назар солсак, жумладан, республика аҳолисининг 51 фоизи хотин-қизлардан иборат бўлиб, қишлоқ хўжалигида 39 фоиз, илм-фанда 37 фоиз, халқ хўжалигида 42 фоиз, соғлиқни сақлаш тизимида 73 фоиз, халқ таълимида 65 фоиз хотин-қизлар фаолият кўрсатар экан. Республикамизда олий ва ўрта махсус таълимга эга бўлган мутахассисларнинг ҳар иккинчиси аёлдир. Тиббиёт соҳасидаги илмий ходимларнинг қарийиб 53 фоизини аёллар ташкил этади. Шундай экан, ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бугун жамиятнинг деярли ҳеч бир муаммосини, хатто келажаги буюк давлат қуриш вазифасини ҳам аёллар иштирокисиз
- ❖ хал этиш мушкул.

- ❖ Хозирги кунда давлатимизда оналар ва болалар саломатлигига эътибор, сиёсат даражасига кўтарилган. Мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш хизмати соғлиқни сақлаш тизимининг ҳам ажралмас қисмидир. Соғлиқни сақлаш тизимига қарашли 14 қонун, ЎзР Президентининг 20 та фармон ва қарорлари орасида аёллар ва болалар ҳуқуқлари ва соғлигини химоя қилишга қаратилган ҳужжатлар алоҳида ўрин эгаллаган.
- ❖ Агар эътибор берсангиз Ўзбекистон қўшилган илк халқаро келишув - мамлакат парламенти томонидан 1992 йил 9 декабрда **“Бола ҳуқуқлари ҳақида”**ги Конвенция бўлган.
- ❖ Ёш мустақил давлатнинг биринчи
- ❖ ордени эса
- ❖ 1993 йилда таъсис этилган
- ❖ **“Соғлом авлод учун”** ордени эди.

- ❖ Оналар ва болаларга ихтисослашган юқори тиббий ёрдам кўрсатиши мақсадида:
- ❖ Хозирги кунда 3200 яқин ҚВПлар оналар ва болаларга малакали тиббий хизмат кўрсатмоқда.
- ❖ Республика ихтисослатирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббий маркази ва унинг 4 та минтақавий филиали
- ❖ Республика ва 10 минтақавий перинатал марказлари
- ❖ 1998 йилдан бери мамлакатимизда “Она ва бола скрининги” маркази ва минтақавий шахобчалари хизмат кўрсатмоқда.

❖ Болаларнинг касалланиш ва ўлим кўрсаткичларини камайтиришнинг энг мухим масалаларидан бири-ногирон болалар туғилишини олдини олиш мақсадида туғма ва наслий касалликларни эрта аниқлашдир. Ушбу мақсадда 1998 йилдан бери мамлакатимизда “Она ва бола скрининги” давлат дастури амал қилмоқда. Хомиладор аёлларнинг 30% и, хавф гурухига кирувчи аёлларнинг деярли 100% скрининг кўригидан ўтказилади. Хар йили 2 мингдан ортиқ туғма ва наслий касал болаларнинг туғилишини олди олинди. Масалан 2000 йилда туғма нуқсонлар билан болалар туғилиш кўрсаткичи 100 та тирик туғилган болага қарийиб 5 га тенг бўлган бўлса, 2015 йилга келиб бу кўрсаткич 2,4 ни ташкил қилди, камайиш динамикаси 1,7 мартага тенг

- ❖ Жахон согликни саклаш ташкилоти маълумотлари шундан далолат берадики, бугунги кунда ривожланаётган мамлакатларда бир киши учун тавсия этилган кундалик 400 грамм урнига жуда кам микдорда - бор-йуги 150-200 грамм мева ва сабзавот истеъмол килинмокда.
- ❖ Мамлакатимизда хар йили 16 миллион тоннага якин мева ва сабзавот етиштирилмокда. Ахоли жон бошига карийб 300 килограмм сабзавот, 75 килограмм картошка ва 44 килограмм узум тугри келмокда. Бу оптимал, яъни макбул деб хисобланадиган истеъмол меъёридан уч баробар купдир.
- ❖ Масалан, сунгги 10 йилда вазни тиббиётда кузда тутилган меъёрдан кам булган болалар сони икки баробардан зиёд (4 фоиздан 1,8 фоизга) кискарди, уларнинг буйи уртача 3 сантиметрга усди, бизнинг минтакамизга хос булган жиддий касаллик, яъни хотин- кизларда камконлик даражаси 2,5 марта пасайди.

“Соғлом она ва бола” йили

- ❖ Мустақиллик йилларида амалга оширилган катта ишлар ҳисобига аёллар ва болалар саломатлиги кўрсаткичлари сезиларли яхшиланди:
- ❖ Оналар ва болалар ўлимининг 3 баравардан зиёд камайишига олиб келди.
- ❖ “Болаларни асрайлик” Халқаро ташкилоти томонидан ёш авлод саломатлиги ҳақида энг кўп ғамхўрлик қилаётган Ўзбекистоннинг 161 та мамлакат орасида жаҳон рейтингда 9-ўринни эгаллаши ҳам бежиз эмас.
- ❖ Мустақиллик йилларида Ўзбекистон аҳолисининг
- ❖ ўртача умр кўриши 7,5 йилга
- ❖ (66 ёшдан 73,5 ёшга),
- ❖ хотин-қизларнинг ўртача умр
- ❖ куриши эса 75 ёшга узайганини
- ❖ алоҳида таъкидлаш лозим.

Ўзбекистонда аҳоли ўртасида СТТ шакллантириш ўсиб келаётган ёш авлодни соғлигини сақлаш ва мустахкамлаш масалаларига катта эътибор кўрсатилмоқда. Ёшлар ўртасида спорт харакати кенг қулоч ёйган. 6 ёшдан 15 ёшгача бўлган 2 миллиондан ортиқ ўқувчилар спорт ва жисмоний соғломлаштириш билан шуғулланади. “Умид нихоллари, “Баркамол авлод”” Универсиада” ўйинлари кенг оммалашди.

- ❖ Биз бундай ютукларга ниманинг хисобидан
- ❖ эришдик?
- ❖ Она ва бола саломатлиги- Ўзбекистонда
- ❖ 1991 йилдан буён сиёсий даражага кўтарилган.
- ❖ Биз аввало шу йулда уз олдимизга қўйган мақсадларимиз сари интилдик ва муайян натижаларни қўлга киритдик.
- ❖ Бу ҳақда гапиришдан мақсад шуки, биз осонлик билан эришиб бўлмайдиган марраларга шоша-пиша югурмадик, пухта ўйлаб, узокни кўзлаб иш олиб бордик, шунинг учун ҳам бизнинг тараккиёт йўлимиз дунёда ислохотларнинг «ўзбек модели» деб тан олинди.

Президент Ислон Каримовнинг “Ўзбекистонда Озик-овкат дастурини амалга оширишнинг мухдм захиралари” мавзусидаги халкаро конференциянинг очилиш маросимидаги нуткидан

*ЭЪТИБОРИНГИЗ
УЧУН РАХМАТ!*